

výplaty povolené zápůjčky na sanaci, 2) za Všeobecným fondem peněžních ústavů v republice Československé z důvodu vyplacení zápůjčky. V případě vytčeném pod 1, nemůže vůbec jíti o pohledávku t. j. o poměr věřitele k dlužníku, neboť ministerstvo financí nemůže býti dlužníkem, jsouc jen orgánem státu. Jen tento mohl by býti povinen k výplatě zápůjčky, jen za státem mohl by povinný míti pohledávku. Měl-li vymáhající věřitel na mysli skutečně stát jako poddlužníka, nevyhovuje návrh předpisu dv. dekretu čís. 291 z r. 1838, jak uvedl správně rekursní soud. Není proto třeba zabývatí se dále s touto pohledávkou ve smyslu dovolacího rekursu. Pokud jde o pohledávku tvrzenou pod čís. 2, jest uvážiti podle zákona č. 238/24, že nemůže jíti o výplatu zápůjčky na základě pohledávky z důvodu smlouvy o zápůjčku, nýbrž mohlo by jíti o výpomoc poskytnutou ve formě zápůjčky (§§ 14 a 15 zák.). Nejde vůbec o poměr soukromoprávní, neboť podle § 1 zák. zřízen byl Všeobecný fond peněžních ústavů proto, by byla podporována spořivost zvýšením bezpečnosti vkladů, tedy za účelem spíše veřejnoprávním. Zákon má na mysli peněžní ústavy, jež jsou příslušníky fondu, nikoli jako soukromoprávní věřitele, nýbrž jako souhrn vkladatelů, což vyplývá z § 16, podle něhož má býti poskytnuta v nejhorším případě aspoň taková výpomoc, by věřitelé mohli býti uspokojeni do 80% pohledávek. Tím jest vyloučen zásah jednotlivých věřitelů na výpomoc. Proto také brání § 20 tomu, by nárok na výpomoc proti fondu byl uplatněn soudně. Fond nemůže tudíž býti soudně donucen k poskytnutí nebo k výplatě výpomoci, a nemělo by právní význam zabavení a přikázání k vybrání částek poskytovaných jako výpomoc příslušníkům fondu. Rekursní soud hleděl právem k těmto skutečnostem a zamítl návrh na exekuci. Nemělo by účele povoliti exekuci na pohledávky, o nichž jest již předem z návrhu patrné, že nejsou a nemohou býti po právu v ten způsob, by na ně mohla býti vedena exekuce.

Čís. 10138.

Zástavní právo lze v pozemkové knize zapsati i pro číselně stanovené peněžité částky, znějící na jinou než domácí měnu, ien když jest to měna obecně známá (dolarová měna americká).

(Rozh. ze dne 12. září 1930, R I 638/30).

Vymáhající věřitel navrhl, by mu k vydobytí vykonatelné pohledávky 10 severoamerických dolarů byla povolena exekuce vnuceným zřízením zástavního práva na dlužníkově nemovitosti. Soud prv. stolice exekuci povolil. V rekursu namítal dlužník, že nelze vložit zástavní právo pro jinou měnu, než československou. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Podle § 14 knih. zák. může býti zástavní právo vloženo jen pro číselně určitou peněžitou sumu. Účelem tohoto předpisu jest, by každý mohl z pozemkové knihy přesně vyčísti výši zavazení nemovitosti. To jest však možné jen, je-li výše pohledávky

zajištěné zástavním právem vyjádřena měnou, již se používá v tuzemsku, ježto pozemková kniha jest určena především pro tuzemce. Jest proto pohledávku, pro niž má být vloženo zástavní právo, vyjádřiti přesně co do výše buď ve měně podle zákona ze dne 10. dubna 1919, čís. 187 sb. z. a n., nebo měnou, jež jest v tuzemsku běžnou. V případě, o nějž tu jde, jest pohledávka, pro niž má být vloženo zástavní právo, vyjádřena v severoamerických dolarech. Nelze míti za to, že severoamerická dolarová měna jest v tuzemsku běžná; týmž právem mohlo by se býti domáháno vkladu zástavního práva pro pohledávku, vyjádřenou ve měně španělské, ruské atd. Tím by byla otřesena zákonem požadovaná určitost a jasnost pozemkové knihy, měnící se přepočítací kurs by přivodil rozepře a veřejnost by mohla býti klamána.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Mylný právní názor rekursního soudu jest zřejmý již z důvodů jeho usnesení, jež neomezuje možnost vkladu zástavního práva pro pohledávky znějící na měnu stanovenou zákonem č. 187/19, nýbrž připouští i jiné měny běžné v tuzemsku. Které měny to jsou, usnesení nepraví, má však jistě na mysli některé měny cizí, neboť mimo měnu ustanovenou zákonem č. 187/19 není dnes jiné měny domácí. Přes to však praví dále, že vkladem pohledávek znějících na cizí měny utrpěla by určitost a jasnost pozemkové knihy, ježto mohou vzniknouti spory o výši přepočítacího kursu. To však platí o všech cizích měnách bez výjimky. Má-li napadené usnesení jako běžné na mysli cizí měny, u nichž podobné spory nejsou pravděpodobné, platilo by to především o americké dolarové měně, jež má dnes světovou hodnotu, ale právě tuto měnu vylučuje usnesení z pozemkové knihy. Správné jest proto připustiti ke vkladu do pozemkové knihy kromě měny stanovené v Kč i jiné měny. § 14 knih. zák. nevylučuje, by zástavní právo nebylo zapsáno pro peněžitě částky číselně stanovené znějící na jinou než domácí měnu. Zákon jen vyžaduje, by peněžitá částka byla stanovena číselně, a bude mu vyhověno, stane-li se tak pro částku vyslovenou v jiné měně než československé, jen když to bude měna obecně známá, takže bude snadno posouditi výši pohledávky podle dočasné kursovní hodnoty v poměru k domácí měně. Požadavku tomu vyhovuje úplně dolarová měna americká, což není třeba blíže dovoditi, an stačí poukaz na denní listy.

Čís. 10139.

Předmět podniku, opověděný k zápisu do obchodního rejstříku, musí býti v plném souladu se skutečností a se živnostenským oprávněním. Soulad ten jest vykázáti rejstříkovému soudu živnostenským listem (koncesí).

(Rozh. ze dne 12. září 1930, R I 650/30.)